

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

කුරුණෑගල ප්ලාන්ටේෂන්ස් ලිමිටඩ් (“සමාගම”) හි 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වලින් සමන්විත 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ හා 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළින් 2022 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් , වේතනාන්විත මහභරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද ,අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය ,ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී. හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 16 හි 51 ඡේදය ප්‍රකාරව ජංගම නොවන වත්කම්වල ඵලදායී ජීව කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් 2022 දෙසැම්බර් 31 න් අවසන් වර්ෂය වන විට සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය කර ඇති පිරිවැය රු.13,134,390 ක් වූ කාර්යාල උපකරණ, රු.6,969,684 ක් වූ ගෘහ භාණ්ඩ සහ රු.3,825,790 ක පරිගණක යන්ත්‍ර වත්කම් සමාගම විසින් තවදුරටත් භාවිතා කළද එම ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 08 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කර නිවැරදි ධාරණ අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 හි 51 ඡේදය ප්‍රකාරව ජංගම නොවන වත්කම්වල ඵලදායී ජීව කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය කළ යුතු බව දැක්වුවද මෙහි සඳහන් කර ඇති වත්කම් තුළ එහි ඵලදායී ජීව කාලය ඉක්මවා ඇති අතර මෙම වත්කම් තවදුරටත් භාවිතා කරනු ලබන්නේ ඒ සඳහා ඉතා ඉහල නඩත්තු පිරිවැයක් දැරීමෙන් අනතුරුව වේ.</p> <p>කාර්යාල උපකරණ හා පරිගණක ක්‍රමානුකූලව භාවිතයෙන් ඉවත් කර නව උපකරණ ලබා ගනිමින් පවතී. මෙම වර්ෂය තුළදී ස්ථාවර වත්කම් සත්‍යාපනයක් සිදු කර දැනට භාවිතයෙන් ඉවත් කර ඇති වත්කම් පොත් වලින් ඉවත් කළ හැකි අතර තවදුරටත් අනෙකුත් වත්කම් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 16 (8) අනුව පොත් වලින් ඉවත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙමු.</p> <p>සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වූ වත්කම් ගිණුම්කරණ සටහන් අංක 13 හි ඇතුළත් කර ඇත.</p>	<p>සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කළ වත්කම්වල ධාරණ අගය ප්‍රතිශෝධනය කර නිවැරදි අගය මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.5.2. ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) අත්තනගල්ල වතුයායේ පවත්වාගෙන යනු ලබන විසිතුරු මල් වගාවට අදාළ කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල, දැල් නිවස සහ ජල සම්පාදන පද්ධතිය වැනි වත්කම් තුන්වන පාර්ශවයකට වසර පහකට බදු පදනම මත ලබා දී තිබූ අතර ඊට අදාළ බදු ආදායම වෙනත් ආදායම් තුළ ඇතුළත් කර ඇත. නමුත් එම ව්‍යාපෘතියට අදාළ වත්කම් හි ක්‍රමක්ෂය වටිනාකම රු.1,093,414 ක් විකුණුම් පිරිවැය තුළ ඇතුළත් කිරීම මගින් විකුණුම් පිරිවැය අධි තක්සේරු වී දළ ලාභය එම වටිනාකමින් අවතක්සේරු වී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>අත්තනගල්ල වතුයාය මගින් පවත්වාගෙන යනු ලබන විසිතුරු මල් වගාවට අදාළ වත්කම් ස්ථාවර ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එය එහි ආයුකාලය මත ක්ෂය කරන අතර ක්ෂයවීම් විකුණුම් පිරිවැය ලෙස හඳුනාගැනීම නිවැරදි වේ.</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතිය බදු පදනම මත දීම නිසා ලබන බදු ආදායම හඳුනාගනු ලබන්නේ බදු ආදායම ලෙස වෙයි.</p> <p>මෙහිදී වතු මගින් විකුණුම් පිරිවැය හඳුනා ගැනීම එම ඒකකය සඳහා සියලු වියදම් විකුණුම් පිරිවැය ලෙස ගිණුම් ගත කරයි. කෙසේ වුවද මෙම ව්‍යාපෘතිය 2022 නොවැම්බර් මාසයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ක්ෂය වී අවසන් වී ඇත.</p>	<p>වත්කම්වල ක්‍රමක්ෂය නිවැරදිව ගිණුම්ගත කිරීම තුළින් විකුණුම් පිරිවැය වටිනාකම නිවැරදි කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් එකතු කිරීම් අගය රු.546,632 ක් වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටතේ එය රු. 1,643,921 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි.</p>	<p>ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් වූ මුදල් ප්‍රවාහය යටතේ, රු. 1,643,921 මුදල් පිටතට ගලායාම ලෙස දක්වා ඇත. මෙහි සංවර්ධන වියදම් යටතේ රු.546,632 ක් සහ දැව අලෙවිය සම්බන්ධ වියදම් රු.1,097,289 ක් ඇතුළත් වේ. ගිණුම් තුළ නිවැරදිව ඉදිරිපත් කර ඇතත් විස්තර සටහන් කිරීමේදී එය "පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් එකතු කිරීම්" ලෙස පෙන්වයි. ඉදිරි මූල්‍ය වර්ෂයේදී මෙය නිවැරදිව කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වියදම් හා වත්කම් නිවැරදිව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.</p>

1.5.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂය	මුදල රු.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දේපළ පිරියත උපකරණ	රු.මි. 41.6	<p>මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දේපළ පිරියත උපකරණ යටතේ දැක්වෙන රු. 41,600,178 ක් වටිනා හෙක්ටයාර 1,478 ක් වූ වතු බෙදුම් 16 ක කල්බදු ඉඩම් සඳහා පිඹුරුපත් සමාගම සතුව නොතිබුණු බැවින් 1992 වර්ෂයේදී සමාගමට පැවරී තිබූ ඉඩම්වල නෛතික අයිතිය සහ නිරවුල්භාවය තහවුරු කර ගැනීමට නොහැකි විය.</p>	<p>පිඹුරු පත් නොමැති බෙදුම් 16 ක් ලෙස දක්වා තිබුණද මේ වන විට එම ඇමුණුමෙහි සඳහන් කුරක්කන හා මධුරකාන්තිය යන බෙදුම්වලට අදාළ පිඹුරුපත් සමාගම වෙත ලැබී පවතී. ඒ අනුව රජයේ මිනින්දෝරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මැනුම් කරන පිඹුරුපත් ලබා දී නොමැති වතු බෙදුම් ගණන 14 ක් විය.</p>	<p>කල්බදු ඉඩම්වල අයිතිය තහවුරු කිරීමට අදාළ ගිවිසුම් සහ පිඹුරුපත් සකස් කර අනුමත කරගත යුතුය.</p>

1.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 1983 අංක 12 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් පනතේ 2 වන කොටසේ (5) (1) වන උප වගන්තිය සහ 1992 අංක 62 දරන පාරිතෝෂික ගෙවීම් සංශෝධන පනත.	සේවකයකු විශ්‍රාම ගිය හෝ මරණයට පත් දින සිට දින තිහක් ඇතුළත පාරිතෝෂික මුදල් එම තැනැත්තාට හෝ ඔහුගේ හෝ ඇයගේ උරුමකරුවන්ට ගෙවිය යුතු වුවද, ප්‍රධාන කාර්යාලයේ සහ වතුයායන් 05ක දින 180 කට වඩා වැඩි ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික ශේෂය රු.2,066,450ක් විය. මෙම ශේෂය තුළ 2016 වර්ෂයේ සිට ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ද පැවතුණි. 2023 මාර්තු 20 දින වන විටත් මෙම ශේෂය නිරවුල් කර නොතිබුණු අතර සමාගම විසින් පාරිතෝෂික මුදල් නියමිත දිනට නොගෙවීම හේතුවෙන් 2022 වර්ෂය අවසාන වන විට රු.18,754,389ක අධිභාරද ගෙවිය යුතුව තිබුණි.	2016 වර්ෂයේදී ඔබ ආයතනය විසින් යොමු කරන ලද විගණන විමසුම අනුව පවත්වාගෙන ගිය මසක වැටුප පාදක වූ පාරිතෝෂික ගෙවීමේ ක්‍රමය නීති රීති වලට පටහැනි බව සඳහන් කළ බැවින් මාස භාගයක වැටුප පාදක කර ගැනීම හේතුවෙන් ගෙවිය යුතු පාරිතෝෂික ශේෂය ඇති විය. සේවකයින් විසින් භුක්තිවිදින ලද එවැනි ගෙවීමක් ඒකපාර්ෂ්වීයව නැවැත්වීම කළ නොහැකි බව කමිකරු දෙපාර්තමේන්තුව දන්වා ඇත. මේ සම්බන්ධව අභියාචනාධිකරණයේ හා ශේෂ්ඨාධිකරණයේ ගොනු කළ නඩු අනුව හිඟ පාරිතෝෂික මුදල් අධිභාර ද සමඟ නිදහස් කිරීමට සමාගමට සිදුවී ඇත.	විගණනයේදී නිකුත් කරන ලද විමසුමක් යනු තොරතුරු කැඳවීමක් පමණක් වන අතර ඒ මත පාරිතෝෂික ගෙවීම නතර කිරීම වෙනුවට අදාළ නීතිය තත්ත්වය පිළිබඳ නිසි අවධානයකින් යුතුව තීරණ ගැනීම සිදු කළ යුතුය.
(ආ) 2022 අංක 45 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 38(1) වගන්තිය	2022 අප්‍රේල් 1 දිනෙන් ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පුද්ගලයෙකු විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද, පළමු අර්ධ වර්ෂය හා දෙවන අර්ධ වර්ෂය සඳහා වෙන වෙනම ගණනය කළ යුතු වුව ද, සමාගම අදාළ වර්ෂයේ පළමු මාස නවය සහ දෙවන මාස තුන ලෙස කොටස් දෙකකට වෙන් කර තිබුණි. එසේම යොමුගත පනතේ 33 (3) (ii) වගන්තිය අනුව, 2022 ජනවාරි 1 වන දින සිට ආරම්භ වන තක්සේරු වර්ෂයේ පළමු මාස හය සඳහා සියයට 24 ක සහ දෙවන මාස හය සඳහා සියයට 30 ක අනුපාතයකින් බදු ගණනය කළ යුතු නමුත් ආයතනය ඉහත අවධානයට අනුකූල වී නොතිබුණු බැවින් එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බදු වියදම් සහ ගෙවිය යුතු බදු ශේෂය රු.2,303,821කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	සමාගම්වලට අදාළ පනත සඳහා සිදු කරන ලද නව සංශෝධන 2022 ඔක්තෝබර් 1 සිට බල පැවැත්වෙන බැවින්, සමාගමක් විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බදු ඉහත තක්සේරු වර්ෂය සඳහා පළමු මාස හය සහ දෙවන මාස හය යන පදනම වශයෙන් වෙන වෙනම ගණනය කළ යුතු වුව ද, මාර්ගෝපදේශයට අනුව, බදු අය කළ හැකි ආදායමට ඇතුළත් වන ආයෝජන ආදායම තරා පදනම මත ගණනය කළ යුතුය. ඒ අනුව, ඉහත තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආයෝජන ආදායම මත ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද, එහි කල්පිරීමේ කාලසීමාව මත පදනම්ව බදු අරමුණු සඳහා සලකා බලා ඇති අතර ඒ අනුව, ආදායම් බදු අනුපාතය සියයට 24 හෝ සියයට 30 වශයෙන් අදාළ වන පරිදි බදු අය කර ඇත.	දේශීය ආදායම් පනතේ දැක්වෙන ප්‍රතිපාදන අනුව පළමු හා දෙවන අර්ධ වර්ෂ නිවැරදිව හඳුනාගැනීම හා නිවැරදි අනුපාතයට බදු ගණනය කිරීම කළ යුතුය.

(ඇ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 90 වැනි වගන්තිය	සමාගම සෑම තක්සේරු වර්ෂයකම මූල දී ආරම්භ වන එක් එක් ත්‍රෛමාසික කාලසීමාවට පසුව එළඹෙන පහළොස්වන දින හෝ ඊට පෙර සහ, අදාළ දිනය ත්‍රෛමාසික කාලසීමාවන්ගෙන් එකක අවසානය සමග සමපාත වන්නේ නම් මිස, සෑම තක්සේරු වර්ෂයකම අවසානයට පසු එළඹෙන පහළොස්වන දින හෝ ඊට පෙර ගෙවනු ලබන අවසාන වාරිකයක් සමඟ බදු වාරික ගෙවිය යුතු ය. කෙසේ වෙතත් සමාගම ඉහත අවශ්‍යතාවයට අනුකූල නොවිය.	බදු අය කළ හැකි ආදායමේ ඉතිරිය පොළී ආදායම වන අතර එය කල් පිරෙන කාල සීමා මත පදනම්ව විචලනය වන බැවින් (ආයෝජන ආදායම මුදල් පදනම මත බදු වේ), දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවේ විධිවිධානවල දක්වා ඇති පරිදි සමාගම විසින් කාර්තුමය බදු ගෙවීම සිදු කර නොමැත. අනාගතයේදී සමාගම විසින් එකී විධිවිධානවලට අනුකූලව කටයුතු කරනු ඇත.	දේශීය ආදායම් පනතේ ප්‍රතිපාදන අනුව බදු වාරික ගෙවිය යුතුය.
(ඈ) 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 6(1) වැනි වගන්තිය	වෙනත් ආදායම් තුළ ඇතුළත් රු.5,756,571ක් බදු ගණනයේදී සැලකිල්ලට නොගැනීම නිසා රු.1,554,274 කින් සමාගම් බදු වගකීම් අවතක්සේරු කර තිබුණි.	සමාගම විසින් බදු අරමුණු සඳහා සමාගමේ ව්‍යාපාර ආදායමෙන් දර හා පස් ආදියෙන් උපයනු ලබන ආදායම ව්‍යාපාරයට එලදායී ලෙස සම්බන්ධව ඇති බව සලකනු ලබන අතර එම නිසා, එම ආදායම සමාගමේ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම්වල කොටසක් වේ.	ආදායම් බදු ගණනය කිරීමේදී ආදායම් ලෙස සැලකෙන සියලු ආදායම් ප්‍රභවයන් සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු. 472,374,439 ක ලාභයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ලාභය රු. 447,954,706 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු. 24,419,733 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට පොල්, රබර් ඇතුළු අනිකුත් බෝග වගාවන්හි පසුගිය වර්ෂය හා සැසඳීමේදී විකුණුම් ආදායම රු. 110,922,328 කින් හා වෙනත් ආදායම් රු. 21,761,703 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 අනුපාත විශ්ලේෂණය

- සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ජංගම අනුපාතය හා ක්ෂණික වත්කම් අනුපාතයන් 4:1 ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී ද එම අනුපාතයන් 6:1 ක් විය.
- සමාලෝචිත වර්ෂයේ දළ ලාභ අනුපාතය සියයට 48 ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී එම අනුපාතය වූ සියයට 56 සමඟ සැසඳීමේදී දළ ලාභ අනුපාතය සියයට 8 කින් පිරිහී තිබුණි.
- සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සියයට 44 ක් වූ අතර පසුගිය වර්ෂයේදී එම අනුපාතය වූ සියයට 48 සමඟ සැසඳීමේදී ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය සියයට 4 කින් පිරිහී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 නිෂ්කාර්ය හෝ උණ උපයෝජිත දේපල, පිරිසත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2022 වර්ෂයේදී සමාගම සතු හෙක්ටයාර 129 ක කුඹුරු ඉඩම් අතරින් යල කන්නය සඳහා අක්කර 72.4 ක් බදු හා අද පදනම මත ලබා දී තිබූ අතර මහ කන්නය සඳහා හෙක්ටයාර 78.08 ක් ලබා දී තිබුණි. වගා කටයුතු සඳහා භාවිත නොකර තවත් කුඹුරු ඉඩම් හෙක්ටයාර 56 යල කන්නයේදී හා හෙක්ටයාර 50.92 ක් මහ කන්නයේදී නිෂ්කාර්යව පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>මෙහි දක්වා ඇති හෙක්ටයාර 129 ක පමණ කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණයක් සමාගමේ වාර්තාවලට අනුව පැවතියද එතරම් ප්‍රමාණයක් සමාගම සතුව නොමැත. මෙයට හේතු වී ඇත්තේ සමාගමට ඉඩම් බාරදීමේදී නියමිත පරිදි මැනුම් කටයුතු කර බාර නොදීම හා අද ගොවීන්ට නිදහස් කළ කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය සම්බන්ධ නිවැරදි දත්ත නොමැති වීම. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ ගොවීන් හට පැවති දුෂ්කරතා හේතුවෙන් කුඹුරු ඉඩම් බදු ලෙස ලබා ගැනීමට උනන්දුවක් නොමැති වීමයි.</p>	<p>උණ උපයෝජිත කුඹුරු ඉඩම් හඳුනාගෙන ඒවා වගා කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග නොපමාව ගත යුතුය.</p>

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ ව්‍යාපාරික සැලැස්මෙහි හා 2021 සිට 2025 වර්ෂය දක්වා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ඉලක්කයන් ලෙස "අපනයන වෙළෙඳ පොළ සඳහා සමාගමේ අගය එකතු කළ නිෂ්පාදන යොමු කිරීම" දක්වා තිබුණද 2022 වර්ෂයේදී ඒ සඳහා කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>එවකට රටේ පැවති ආර්ථික අර්බුදය සහ භාණ්ඩ විදේශ වෙළෙඳපොලට අපනයනය කිරීමේ නොහැකියාව මත සමාගමේ අගය එකතු කිරීමේ නිෂ්පාදන අපනයන වෙළෙඳපොලට යොමු කිරීමේ කටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකි විය.</p>	<p>ව්‍යාපාර සැලැස්මේ හා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ ඉලක්ක ඉටු කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) 2022 වර්ෂයේ අත්තනාගල්ල වතුයායේ, නැදුන්ගොල්ල කොටසේ පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් ලෙස සංගණන පොතේ තේක්ක ගස් 22 ක් ඇතුළත්ව තිබුණු නමුත්, වටිනාකම තක්සේරු කිරීමට සුදුසු තත්වයේ ඇති තේක්ක ගස් 67ක් තිබුණු බව වතු අධිකාරී විසින් පසුව මැනුම් සිදුකර ඉදිරිපත් කළ සංගණන ලේඛනය අනුව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව කුරුණෑගල වැව්ලි සමාගමේ 2022 වර්ෂයේ රු.288,423,832ක ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්වල වටිනාකම තේක්ක ගස් 45 කින් එනම් අදාළ තක්සේරු වටිනාකම වූ එනම් රු.2,970,000 කින් පමණ අවතක්සේරුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>පාරිභෝජ්‍ය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් සම්බන්ධ සංගණන පොත් සෑම වර්ෂයකම අදාළ වතු මගින් යාවත්කාලීන කළ යුතු වේ. මෙහිදී සෙන්ටිමීටර 45 ට වඩා වැඩි වට ප්‍රමාණයක් ඇති ගස් සංගණන පොත් සඳහා ඇතුළත් විය යුතුය.</p>	<p>වත්කම් සංගණන වාර්තා නිවැරදිව පවත්වා ගත යුතු අතර, ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් වටිනාකම නිවැරදිව ගිණුම් ගත කළ යුතුය.</p>

- (ඇ) අත්තනගල්ල වතුයායේ හල්ගහපිටිය වතු බෙදුමේ මුරකරු නිවස ඉදිකිරීම සඳහා මූලික ඇස්තමේන්තුවක් සකස් කර නොතිබුණු අතර, අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයන් හා ඒවාට අදාළ අනුමත රේඛයන් ගැලපීම් කර ප්‍රමාණ පත්‍රයක් සකස් කර ගෙන නොතිබුණි. එලෙස මූලික ඇස්තමේන්තුවක් හා ප්‍රමාණ පත්‍රයක් නොමැතිව ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීම හේතුවෙන් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයන් හා ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ විගණනයේ දී තහවුරුවක් ලබා ගත නොහැකි විය.
- සීමාසහිත කුරුණෑගල වැව්ලී සමාගමේ පළාත් වතුයායන්වල මුර නිවාස ඉදිකිරීමේදී නියමිත එකම සැලැස්මකට අනුව ඉදි කිරීම් සිදු කරන අතර ඒ සඳහා 2021 වර්ෂයේ සමාගම විසින් පිළියෙල කරන ලද ප්‍රමාණ පත්‍රයේ සහ සැලැස්මේ පිටපත් 2021.12.23 වන දිනැති වකුලේඛ ලිපි අංක 2021/35 යටතේ වතුයායන් වෙත ලබා දී ඇත. එම ඇස්තමේන්තුව අදාළ ලිපි ගොනුවට අතපසුවීමකින් අමුණා නොතිබූ අතර ප්‍රසම්පාදන ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරමින් සුදුසු කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු තෝරා ගැනීම හා අවශ්‍ය වන අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණ පත්‍රයට අනුව තාක්ෂණික නිලධාරියාගේ උපදෙස් අනුව මිලදීගෙන කොන්ත්‍රාත්කරුට සැපයීම හා ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳව වතුයායේ කළමනාකාරිත්වය සහ තාක්ෂණික නිලධාරී විසින් තහවුරු කරගෙන අදාළ ගෙවීම් සිදු කරනු ලබයි.
- ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමේ දී නිවැරදි සැලසුම් මත අදාළ ප්‍රමාණ පත්‍ර සකස් කිරීම හා භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේ දී පළාත් රේඛ අනුගමනය කරමින් ප්‍රමිතිය හා ගුණත්වය මෙන්ම යෙදවීම් ද තාක්ෂණික නිලධාරියකු මගින් සනාථ කරගත යුතුය.
- (ඈ) මුරකරු නිවස ඉදිකිරීමේදී, පිළිගත් ප්‍රමාණ පත්‍රයක් පදනම් කරගෙන එය සමාගමේ තාක්ෂණික කමිටුව වෙත යොමු කර අදාළ තාක්ෂණික පිරිවිතර සකස් කර ගෙන සුදුසුකම්ලත් කොන්ත්‍රාත්කරුවකුගෙන් මිල ගණන් කැඳවා නොතිබුණි. එමෙන්ම ද්‍රව්‍ය සහ ඉදිකිරීම් වැඩ සඳහා වන ශ්‍රමය වෙත මිල ගණන් කැඳවා තිබුණු අතර මිල ගණන් පදනම් කර ගෙන පමණක් සැපයුම්කරුවන් තෝරා ගැනීම සිදු කර තිබුණි.
- මෙම ඉදිකිරීම් විශාල ඉදිකිරීම් නොවන බැවින් හා එම වර්ෂවලදී පැවති අමුද්‍රව්‍ය හිඟය හා අනෙකුත් හේතූන් නිසා අමුද්‍රව්‍යවල මිල ගණන් අධික ලෙස ඉහල යාම හේතුවෙන් හා අමුද්‍රව්‍ය සඳහා සැපයුම්කරුවන් විසින් මිල ගණන් පත් ලබා නොදෙන තත්ත්වයක් උද්ගත වී තිබුණි.
- නිවැරදි ප්‍රසම්පාදන නීතිරීති අනුගමනය කරමින් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් තෝරා ගැනීම සිදු කළ යුතුය.
- (ඉ) මුරකරු නිවස ඉදිකිරීම සඳහා ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයන් හා මිල ගණන් තීරණය කර ඇත්තේ මිල ගණන් ඉදිරිපත් කළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගෙන්ම මිල විමසීම් කිරීමෙන් බව නිරීක්ෂණය විය. තවද, මෙම ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය සඳහා අදාළ සමාගමට අවශ්‍ය පිරිවිතර, මිල ගණන් කැඳවීමේ දී පාදක කර ගෙන නොතිබුණි. ඒ අනුව භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේදී අවම පිරිවැයකින් නියමිත උසස් ගුණත්වයකින් යුතුව ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේ අවස්ථාව ගිලිහී තිබුණි. එසේම අනුමත ප්‍රමාණයට වැඩියෙන් ඉදිකිරීමේ ද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීම ද සිදු කර තිබුණි.
- වතුයාය මගින් භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේදී ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනුගමනය කරමින් භාණ්ඩවල ගුණත්වය සැලකිල්ලට ගෙන මිලදී ගැනීම් සිදු කර ඇත. එසේම ඉදිකිරීමේ දී කලින් මිලදී ගත් සිමෙන්ති කොට්ට 85 ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින් අමතර කොට්ට 15 ක් මිල දී ගන්නා ලදී.
- ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය මිලදී ගැනීමේ දී අවම පිරිවැය හා ඉහළ ගුණත්වයෙන් යුතු ද්‍රව්‍ය පළාත් පාලන කොමසාරිස් රේඛයන්ද සලකා මිල දී ගත යුතුය.

- (ඊ) සමාගම පවරාගත් දිනයේ වූ ඉඩම් හෙක්ටයාර 6,722 කට අයත් වන බෙදුම් 87 ක් අතරින් වතු බෙදුම් 71 ක මිනුම් කටයුතු අවසන් කර තිබූ අතර එහිදී වතු බෙදුම් 53 ක හෙක්ටයාර 533.58 ක අඩුවක් හා වතු බෙදුම් 18 ක හෙක්ටයාර 77.66 ක අතිරික්තයක් හඳුනාගෙන තිබුණි.
- සියළුම වතු බෙදුම්වල මිනුම් කටයුතු අවසාන කිරීමෙන් අනතුරුව ජනතා වතු සංවර්ධන මණ්ඩලයෙන් ලබා දුන් ඉඩම් ප්‍රමාණය හා මිනුම්වලදී නිර්ණය කරගත් භූමි ප්‍රමාණය අතර වෙනස ගණනය කිරීම සිදු කරන බව දැනුම් දෙමු.
- සියළුම මිනුම් කටයුතු අවසන් කිරීමෙන් පසු ඉඩම් වල නිවැරදි ප්‍රමාණය හඳුනා ගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලට ඇතුළත් කළ යුතුය.

3.3 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂයේ ව්‍යාපාර සැලැස්ම අනුව පරිගණකගත ගිණුම්කරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණද 2022 වර්ෂයේදී ද ඒ සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සිදු කර නොතිබුණි.	පරිගණකගත ගිණුම්කරණ පද්ධතිය ස්ථාපනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය මේ වන විට සිදු කරමින් පවතී.	ව්‍යාපාර සැලැස්මට අනුකූලව සහ අවශ්‍ය සංශෝධනයන් අනුමත කර ගැනීම මගින් ව්‍යාපෘති සාර්ථක කරගත යුතුය.

3.4 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අත්තනගල්ල වතුයායේ දන්සල්වත්ත වතු බෙදුමේ විකුණුම් මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමට අදාලව සැලැස්මක් සකස් කර නොතිබුණු අතර නිවැරදි ලෙස ප්‍රමාණ පත්‍රයක්ද සකස් කර නොතිබුණි. 2022 මැයි මස 26 දින මෙම ඉදිකිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණ පත්‍රයක් පිළියෙල කරන ලෙස කළමනාකරු (මානව සම්පත් හා අලෙවි) විසින් පළාත් වතු භාර නිලධාරියා දැනුවත් කර තිබුණද එසේ ප්‍රමාණ පත්‍රයක් සකස් නොකර අලෙවි සැලේ දළ සැලැස්මක් පමණක් පිළියෙල කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් මෙම ඉදිකිරීම සඳහා වැය කිරීමට අපේක්ෂිත පිරිවැය පිළිබඳ තොරතුරු විගණනයට අනාවරණය නොවුණි.	දන්සල්වත්ත විකුණුම් මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු හා මධ්‍යස්ථානය අවට භූමියේ ඇතුරුම් ගල් ඇතිරීම 2023 වසරේ අවසන් කළ අතර ඒ සඳහා රු. 2,968,227 ක් වියදම් වී ඇත. එහෙත් මේ සඳහා පිළියෙල කරන ලද ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තුවේ රු.4,206,725ක් ඇස්තමේන්තු කර තිබුණද (ඇතුරුම් ගල් ඇතිරීම හැර) මෙහි සම්පූර්ණයෙන්ම වැඩ අවසන් කිරීම සඳහා (ඇතුරුම් ගල් ඇතිරීම ද සහිතව) රු. 2,968,227 ක් වැය වී ඇත. එබැවින් සම්පූර්ණ ඉදිකිරීම භාණ්ඩ සහිතව එක් පුද්ගලයෙකුට ටෙන්ඩර් කැඳවා ලබා දීම වෙනුවට භාණ්ඩ වතුයාය මගින් සැපයීම සිදු කර ඉදිකිරීම සඳහා සුදුසු කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුගේ සහයෝගය ලබාගැනීම තුළින් සමාගමට විශාල වශයෙන් වාසිදායක වී ඇත.	ඉදිකිරීම් සඳහා නිවැරදි සැලසුම් හා ප්‍රමාණ පත්‍ර සැකසීම හා මිනුම් සහතික පත්‍ර තාක්ෂණ නිලධාරියකු විසින් සහතික කිරීම කළ යුතුය.

(ආ) විකුණුම් මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීමට අදාළව සමාගම විසින් සැලැස්මක් හා ප්‍රමාණ පත්‍රයක් නොමැතිව වැඩ ආරම්භ කර තිබුණු අතර අත්තිවාරම හා බිත්ති බැඳීම, වහලය සකස් කිරීම, කපරුරු කිරීම හා පොළව ටයිට්නියම් කිරීම, තීන්ත ආලේප කිරීම, දොරවල් ජනෙල් හා වීදුරු ආවරණය කිරීම, ඉදිරි මිදුල සැකසීම හා වීදුලි රැහැන් ඇඳීම වශයෙන් අදාළ ඉදිකිරීම් කොටස්වලට බෙදා සිදුකර තිබුණි. මෙම එකිනෙක කාර්යයන් සඳහා වැයවන පිරිවැය පිළිබඳ කිසිදු ඇස්තමේන්තුවක් ආයතනය විසින් සකස් නොකර ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හා ශ්‍රමය පිළිබඳව කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගෙන් ලබා ගෙන තිබූ මිල ගණන් මත ඉදි කිරීමේ කටයුතු සිදු කර තිබුණි. සිදු කරන ලද වැඩ සම්බන්ධයෙන් මැනුම් සහතික පත්‍ර හෝ කිසිවක් ඉදිරිපත් නොවූ අතර එම ද්‍රව්‍යයන් වල ගුණත්වය සම්බන්ධයෙන්ද තහවුරුවක් නොවීය.

එම කාලවකවානුව තුළ වෙළඳපොලෙහි භාණ්ඩ අවමවීමත් භාණ්ඩවල මිල ගණන් දෛනිකව වෙනස්වීමත් නිසා අදාළ වෙළඳුන් මගින් මිල ගණන් ලබා නොදීම නිසා මෙම ඉදිකිරීම් කඩිනමින් නිම කළ යුතුව ඇති බැවින් ඉදිකිරීම් වැඩ කොටස් අදියරෙන් අදියර සිදු කර ගන්නා ලෙස ප්‍රධාන කාර්යාලයෙන් වතුයාය වෙත උපදෙස් ලබා දෙන ලදී.

ඉදිකිරීම් සඳහා නිවැරදි සැලසුම් හා ප්‍රමාණ පත්‍ර සකස් කර අනුමත කරගත යුතුය.

(ඇ) දොඩම්ගස්ලන්ද ගම්මිරිස් සැකසුම් ව්‍යාපෘතිය මගින් 2022 වර්ෂයේදී රු.2,419,200 ක ආදායමක් අපේක්ෂා කර තිබුණ ද, සත්‍ය වශයෙන් සමාගම උපයා තිබුණේ රු.1,315,338 කි. මේ අනුව සමාගම උපයා තිබුණේ අපේක්ෂිත ආදායමින් සියයට 54 ක් පමණි.

රටේ පැවති අර්බුදකාරී තත්ත්වය නිසා ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් නිෂ්පාදනය අඩු කිරීමට සිදු විය.

අපේක්ෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඈ) හිරියාල වතු යායේ පොල් පැණි සැකසීමේ ව්‍යාපෘතිය අපේක්ෂිත ඉලක්කයෙන් සියයට 14 ක් පමණක් ලභාකරගෙන තිබුණු අතර අත්තනගල්ල වතුයායේ කිතුල් හා පොල් පැණි සැකසීමේ ව්‍යාපෘති දෙකටම අදාළව ලභාකරගෙන ඇත්තේ අපේක්ෂිත ඉලක්කයන්ගෙන් සියයට 5 ටත් වඩා අඩු ප්‍රතිශතයකි.

මීරා නිෂ්පාදනය කරන කම්කරුවන්ගේ ඌනතාවය සහ එම ප්‍රදේශයේ පවතින කාලගුණික තත්ත්වය හේතුකොටගෙන අවුරුද්ද පුරාම පැණි නිෂ්පාදනය කිරීමේ හැකියාව නොපවති. එබැවින් පැණි නිෂ්පාදනය අඩු වූව ද, 2023 වර්ෂයේ දී මෙය සාර්ථකව සිදු කරගෙන යනු ලබයි. අත්තනගල්ල පළාත් වතුයායේ කිතුල් පැණි නිෂ්පාදනය අධික වර්ෂාව පැවතීම වීම හා මල්වලට සහ මුට්ටිවලට රිලවුන්ගෙන් සැලකිය යුතු හානියක්ද සිදු විය. අත්තනගල්ල පළාත් වතුයායේ පොල් පැණි නිෂ්පාදනය අඩු වූයේ ඒ සඳහා සේවයේ යෙදවූ පොල් ගස් මදින කම්කරුවන් වරින් වර සේවයෙන් ඉවත් වීමයි.

අපේක්ෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඉ) සුදු පොල්තෙල් නිෂ්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ හා කුරුඳු තෙල් නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය 2022 වර්ෂය තුළ දී ආරම්භ කිරීමට කටයුතු සැලසුම් කර තිබුණද, විගණන දිනය වන තෙක් ඒවා ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි. කර්මාන්තශාලාව ඉදිකිරීමේ මූලික අපේක්ෂිත ඉලක්කයන් කටයුතු කටයුතු 2022 වර්ෂයේ ආරම්භ කළ අතර, ඒ සඳහා අදාළ ආයතනවලින් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට ප්‍රමාදවීම් සහ 2022 වර්ෂයේ භාණ්ඩවල මිල අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහල යාම හා උෞනතාවය හේතුවෙන් මෙම කර්මාන්තශාලාවේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසාන කිරීමට නොහැකි විය. එබැවින් 2023 වර්ෂයේද මෙම ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. එසේම කුරුඳු පත්‍ර වලින් කුරුඳු තෙල් නිෂ්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියට අදාළ කර්මාන්තශාලාවේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2022 වර්ෂයේද අවසාන කිරීමට නොහැකි විය. එබැවින් 2023 වර්ෂයේද මෙම ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කර මේ වන විට අවසන් කර ඇති අතර නිෂ්පාදනය ආරම්භ කර ඇත.